Göteborgs universitet

Hur mår den svenska yrkesfiskaren 2024?

Rapport om en enkätundersökning av svenska fiskelicensinnehavare

Maris Boyd Gillette, Egil Moaven Doust, & Vesa Tschernij

2025:1

FINANSIERADES AV FORMAS 2021 - 02218

Innehållsförteckning

SAMMANFATTNING I PUNKTFORM 2
Enkäten 2
Fiskekåren 2
Deltagande i blå värdekedjor 2
Politisk delaktighet 2
Stöd för införandet av överlåtbara fiskerättigheter i det demersala fisket 3
Perspektiv på fiske 3
BAKGRUND 4
INLEDNING: EN FEMÅRIG UPPFÖLJNING 4
RAPPORTENS DISPOSITION 5
UNDERSÖKNINGEN 5
METOD 6
LÄGEBESKRIVNING 7
FISKEPLATSER 7
FARTYGSSTORLEK & ANTAL FISKELICENSINNEHAVARE 8
FISKEREDSKAP 8
MÅLARTER 9
DELTAGANDE I BLÅ VÄRDEKEDJOR 10
YRKESFISKARE SOM HAR EN BIDRAGANDE SYSSELSÄTTNING 11
DELAKTIGHET I PRODUCENTORGANISATIONER 12
STÖD FÖR ÖVERLÅTBARA FISKERÄTTIGHETER I DET DEMERSALA FISKET 13
PERSPEKTIV PÅ FISKE 15
TILLFREDSSTÄLLELSE MED FARTYGSSTORLEK 15
FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ATT BEDRIVA FISKEVERKSAMHET 16
TRE SAKER SOM SKULLE FÖRBÄTTRA FISKET 17
"NÅGOT ANNAT ATT BERÄTTA?" 21
FÖRÄNDRINGAR 2019–2024 22
KORTA REFLEKTIONER KRING RESULTATEN 24

Källhänvisning.....26
Bilaga A. Enkäten. 27
Bilaga B. Mängden gånger en fisk nämnts av yrkesfiskare som målart.....30
Bilaga C. Bidragande sysselsättningar bland fiskelicensinnehavare.....31
Bilaga D. Förändring på antal FLI per län i Sverige mellan 2019 och 2024 32
Bilaga E. Abstrakt på svenska. 33
Bilaga F. Abstrakt på engelska/English-language abstract. 33

SAMMANFATTNING I PUNKTFORM

Enkäten

- Av dagens 711 fiskelicensinnehavare fick vi svar från totalt 271, motsvarande 38 % av Sveriges 711 fiskelicensinnehavare.

Fiskekåren

- Antal fiskelicensinnehavare har minskat med 15 % sedan 2019. Antalet yrkesfiskare som fiskar på Västkusten har ökat ytterst lite medan de fiskare som fiskar i Öresund, Bottenhavet/Bottenviken, och/eller resten av Östersjön har minskat markant.
- Precis som år 2019 har de flesta yrkesfiskarna ett fartyg som är mindre än 12 meter långt.
- Fler yrkesfiskare använder en kombination av passiva och aktiva redskap idag än vad som gjordes 2019.
- De mest fiskade arterna bland respondenterna var sill inklusive strömming (37 %), havskräfta (30 %), abborre (28 %), sik (28 %), och hummer (24 %).

Deltagande i blå värdekedjor

- Denna undersökning bidrar med den första datainsamlingen av alla svenska fiskelicensinnehavare som bedriver verksamheter relaterade till lokala och regionala blå värdekedjor, det vill säga fiskelicensinnehavare som förädlar egna fångster för försäljning, säljer fångster direkt till restaurang, och/eller bedriver verksamheter inom besöksnäring relaterade till fiske.
- 42 % av fiskelicensinnehavare förädlade egna fångster, sålde fångsten direkt till restaurang, bedrev fiskrestaurang eller krog, erbjöd fisk- eller båtsafari, och/eller bedrev B&B, hotell, eller liknande i samband med fiske.
- Bland denna grupp var förädling av egna fångster den vanligaste verksamheten utöver själva fisket.

Politisk delaktighet

- Antalet fiskelicensinnehavare som har valt att vara medlemmar i minst en av Sveriges fem erkända producentorganisationer har ökat sedan 2019.
- 65 % tillhör minst en producentorganisation.

- 35 % avstår från medlemskap i en officiell producentorganisation.
- Trots förbättringar har Sverige fortfarande en alltför stor grupp av yrkesfiskare som saknar representation i fiskeförvaltningen och fiskepolitiken.

Stöd för införandet av överlåtbara fiskerättigheter i det demersala fisket

- En majoritet av fiskelicensinnehavare, 62 % av respondenterna, stödjer förslaget att införa överlåtbara fiskerättigheter (ITQs) i det demersala fisket
- Det finns dock stora regionala skillnader i hur fiskelicenseinnehavare ser på frågan. De som fiskar i Bottenviken och Bottenhavet samt de som fiskar i Öresund är emot ITQs i en mycket högre utsträckning än andra yrkesfiskare.

Perspektiv på fiske

- En stor grupp av yrkesfiskare (46 %) upplever förutsättningarna för att bedriva sitt yrke som dåliga eller mycket dåliga.
- 20 % upplever sina förutsättningar som bra eller mycket bra.
- När vi frågade yrkesfiskare om tre saker som skulle förbättra fisket fick vi 419 olika förslag.
- Att förenkla eller förminska regelverk och lagstiftning är den viktigaste åtgärden som kan vidtas enligt 46 % av respondenterna.
- Idag anser färre yrkesfiskare än 2019 att säl och skarv är bland de viktigaste frågorna för fisket. Denna fråga berör främst fiskelicensinnehavare som fiskar i Östersjön samt de som fiskar med passiva redskap.

BAKGRUND

För fem år sedan (2019) skickade vi ut en enkät till alla svenska fiskelicensinnehavare: de yrkesfiskare som fiskar längs Sveriges kuster och till havs och som har en fiskelicens kopplad till ett fartyg. Målsättningen var att få en djupare förståelse för den svenska fiskekåren och deras upplevelse av förutsättningarna för att bedriva sitt yrke. Viktiga frågor var hur yrkesfiskare påverkades av både fiskeförvaltning och fiskepolitik, samt deras deltagande i förvaltningsprocesser genom producentorganisationer, de officiella organen för politisk representation. Vi bad även fiskelicensinnehavare att föra fram egna synpunkter på problemområden inom yrket.

Resultaten redovisades i rapporten *Hur mår den svenska yrkesfiskaren* (2020) som presenterades på konferensen Östersjöfiske 2020 och på en digital workshop vid Havs- och vattenmyndigheten. Rapporten blev även underlag till flera vetenskapliga publikationer. Sveriges *Strategi för svenskt fiske och vattenbruk 2021–2026* (Havs- och vattenmyndigheten & Jordbruksverket, 2021) syftar till att förbättra ett stort antal områden som yrkesfiskarna tog upp i vår enkätundersökning, inklusive behovet av bättre samarbete mellan myndigheter och yrkesfiskare samt förenkling av regelverket. Strategins medföljande *Handlingsplanen för utveckling av svenskt fiske 2021–2026* tar upp andra frågor som yrkesfiskarna betonade, exempelvis att minska säl- och skarvspåverkan på fisket och stärka lokala värdekedjor av betydelse för det regionala fisket och näringslivet.

INLEDNING: EN FEMÅRIG UPPFÖLJNING

I denna rapport presenterar vi en femårig uppföljning (2024), samt en utveckling, av den ursprungliga enkäten. Nya enkäter skickades ut till svenska fiskare som har licenser kopplade till fartyg, det vill säga, fiskelicensinnehavare. Yrkesfiskare som har personliga fiskelicenser (som fiskar enbart i inländska sjöar och vattendrag och inte till havs) fick ej enkäten. Enkäten har utformats av samhällsvetenskapliga miljöforskare på Göteborgs universitet (GU) och tjänstepersoner vid Simrishamns Marint centrum och har finansierats av Formas-projektet *Hållbar sjömat i Sveriges nya landsbygdsutveckling* (2021-02218). Hur den svenska yrkesfiskaren upplever förutsättningarna för att utöva sitt yrke och i vilken utsträckning de deltar i producentorganisationer är återigen centrala frågor. Denna gång har vi lagt till frågor om hur fångsten säljs med fokus på direktförsäljning och i vilken utsträckning yrkesfiskare har lagt till verksamheter inom fisketurism. En fråga om fiskelicensinnehavares stöd för införandet av överlåtbara fiskerättigheter i det demersala fisket har också inkluderats i undersökningen.

RAPPORTENS DISPOSITION

Rapporten inleds med en beskrivning av undersökningens parametrar. Därefter presenterar vi information om yrkesfiske från enkätsvaren, med fokus på de dominanta mönstren. Texten inleds med en beskrivning av dagsläget, med fokus på fakta som båtstorlek, målarter, fiskeplats, delaktighet i producentorganisationer med mera. Vi går sedan vidare och undersöker yrkesfiskarnas synpunkter och upplevelser av sina verksamheter. Bland annat tittar vi på yrkesfiskarnas synpunkter på överlåtbara fiskerättigheter i det demersala fisket, saker som yrkesfiskare anser skulle förbättra fisket samt annat innehåll som respondenterna själva valt att betona. Efter dessa avsnitt görs en jämförelse med frågor från 2019.

UNDERSÖKNINGEN

Enkätblanketten med portobetalt kuvert skickades via post till alla fiskelicensinnehavare som vi fick från Havs- och vattenmyndigheten år 2019. De på listan som hade mejladresser fick också enkäten via mejl. Till dessa lade vi till nya fiskelicensinnehavare med mejladress som vi fick från Havs- och vattenmyndighetens uppdaterade lista av fiskelicensinnehavare (2024). Dessa 68 fiskelicensinnehavare hade beviljats fiskelicens under perioden juli 2019-maj 2024. **Av dagens 711 fiskelicensinnehavare fick vi svar från totalt 271, motsvarande 38 % av Sveriges 711 fiskelicensinnehavare.** Dessutom svarade 15 personer att de hade slutat fiska, vilket ger en total summa av 285 personer som hörde av sig i samband med enkäten. Att skicka ut följdvågor med enkäter troligtvis skulle ha gett oss en högre total svarsfrekvens (cf. Andersson m.fl., 2024). Möjligheten att göra detta fanns dock inte på grund av resursbegränsningar.

Enkäten hade som syfte att vara kort och snabb att svara på. De data som samlades in är huvudsakligen kvantitativ, men innehåller även kvalitativa delar (se Bilaga A, Enkätblanketten). Majoriteten av frågorna var flervalsfrågor eller sifferskalor. På några frågor bad vi yrkesfiskarna att med egna ord beskriva till exempel tre saker som skulle förbättra förutsättningarna för att bedriva fisket. Enkäten avslutades med en öppen fråga: ”Finns det något annat du vill berätta för oss?” På denna fråga svarade 45 % (n=122) av alla respondenter. Utöver detta lade 17 % (n=46) till någon kommentar i marginalerna på enkäten.

Precis som sist erbjöd vi möjligheten till uppföljningsintervjuer med fiskelicensinnehavare som skulle kunna tänka sig att prata vidare med oss. 67 yrkesfiskare, 25 % av de som fyllde i enkäten, tackade ja till en uppföljning.

METOD

Denna studie är en form av census där hela befolkningen som studeras utfrågas. Då den grupp som studerats är liten krävs inga stickprovningar eller probabilistiska metoder. Enkäter har skickats ut till var och en av de fiskelicensinnehavare som finns på Havs- och vattenmyndighetens lista. Då en svarsfrekvens på under 50 % kan ses som otillräcklig för slumpmässiga studier, anser experter på metodologi (såsom Bryman 2018) att icke-slumpmässiga studier kan ligga på betydligt lägre svarsfrekvenser utan att skada tilltro till resultat. Det är bättre att nå 38 % av hela den grupp man försöker studera än 60 % av ett slumpmässigt urval av en mycket större befolkning. Studien håller till 95 % konfidensnivå med en felmarginal som ligger på runt fem procent på de flesta variabler som testats.

I figurer och tabeller i rapporten presenteras olika typer av data. Vissa data har presenterats med råa siffror och andra med normaliserade värden, det vill säga i procentdelar som kan jämföras proportionellt. Urvalet av presentation baseras på författarnas bedömning av tydlighet.

LÄGEBESKRIVNING

År 2024 hade Sverige 711 fiskelicensinnehavare.

FISKEPLATSER

93 % (n=249) av de svarande fiskar på en fiskeplats, medan 7 % (n=20) fiskar på flera platser.

De flesta respondenter fiskar i Östersjön och längs Västkusten: 62 % (n=168) i Östersjön (inklusive Öresund, Bottenhavet och Bottenviken) och 43 % (n=117) på Västkusten. Ett mindre antal fiskar också i inländska sjöar och vattendrag (1 %, n=4) eller på andra platser som till exempel Nordsjön (3 %, n=7).

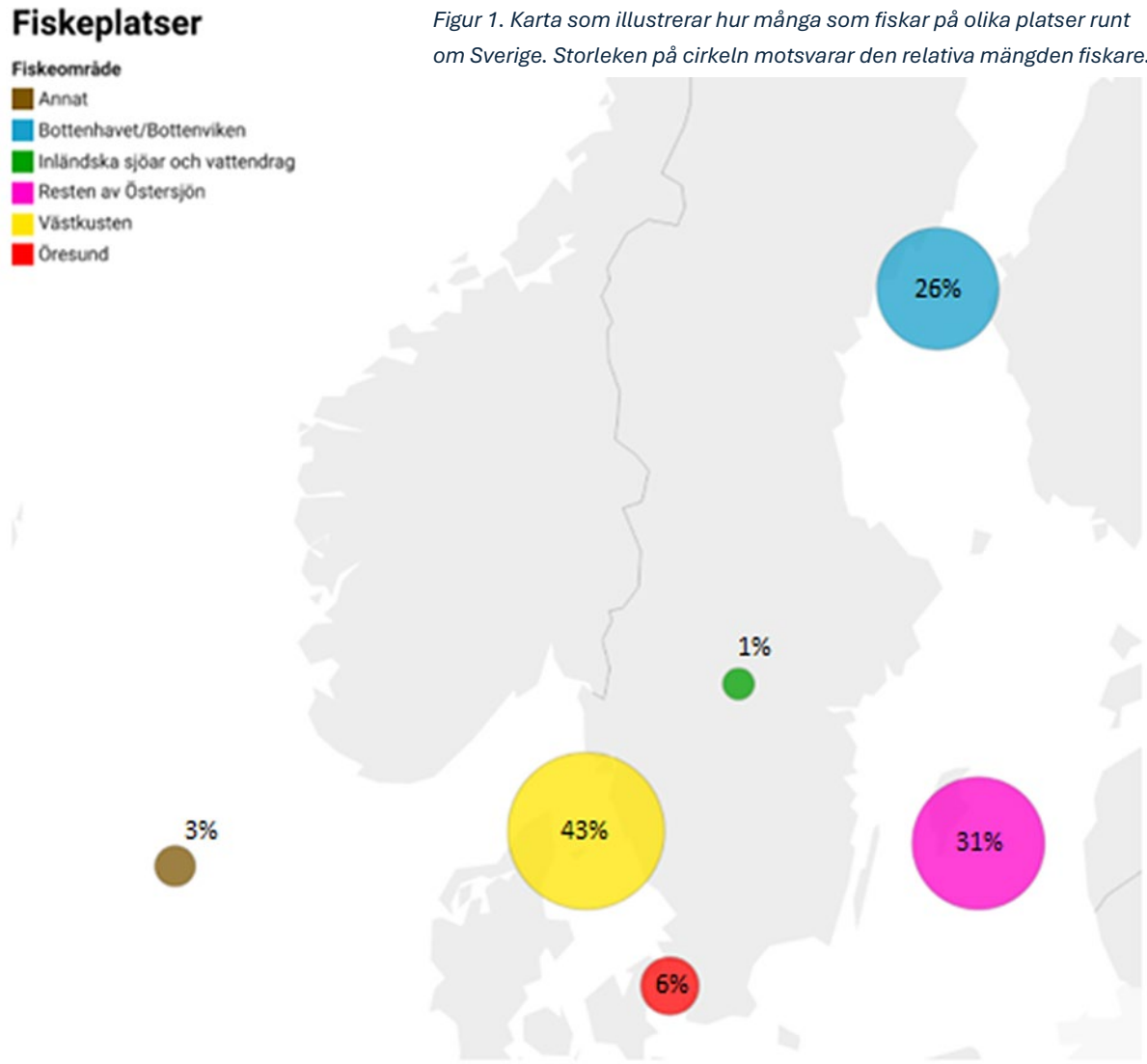

Figur 1. Karta som illustrerar hur många som fiskar på olika platser runt om Sverige. Storleken på cirkeln motsvarar den relativa mängden fiskare.

Bland de 168 fiskelicensinnehavare som bedriver sina verksamheter i Östersjön fiskar 26 % (n=70) i Bottenhavet och/eller Bottenviken, 31 % (n=83) i resten av Östersjön och 6 % (n=15) i Öresund.

FARTYGSSTORLEK & ANTAL FISKELICENSINNEHAVARE

78 % (n=211) av de svarande hade ett fartyg som var mindre än 12 meter långt. 9 % (n=24) hade ett fartyg som var mellan 12 och 20 meter, och 6 % (n=15) hade ett fartyg som var längre än 20 meter. 7 % (n=19) av respondenterna hade flera fartyg. Majoriteten av de som hade flera fartyg (10 av 19) hade ett fartyg längre än 20 meter samt ett annat mindre fartyg.

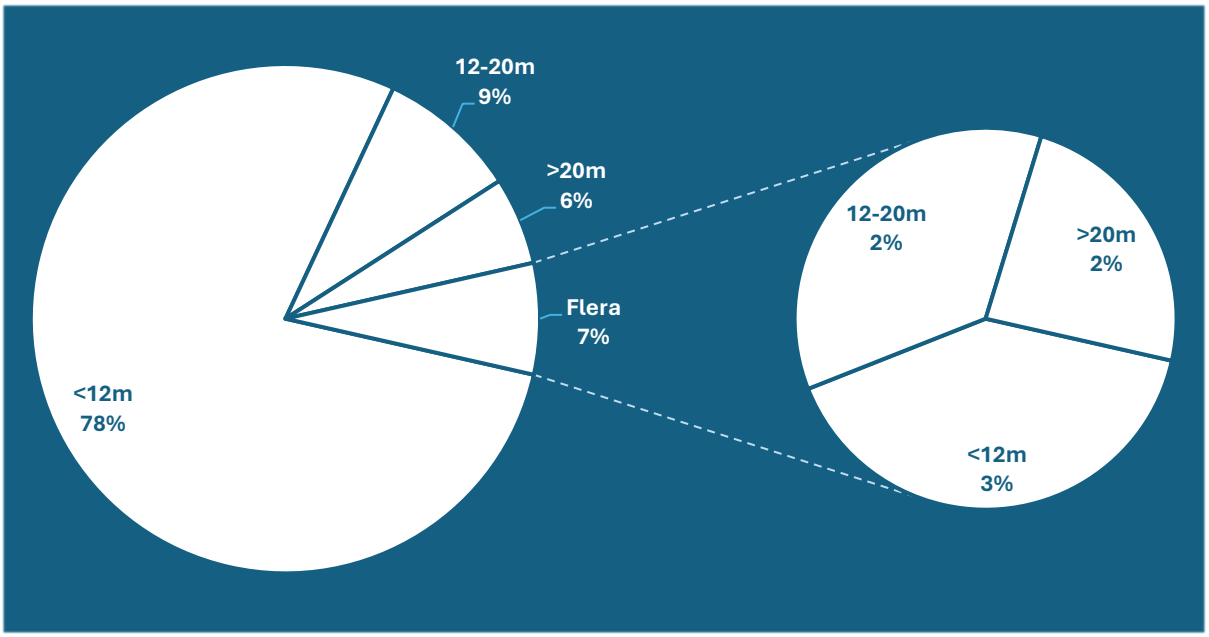

Figur 2. Fartygsstorlek som procent av helheten där de med fler än ett fartyg delats in i sin egen gruppering.

FISKEREDSKAP

261 av de 271 respondenterna (96 %) valde att berätta för oss vilken typ av redskap de fiskar med: passiva redskap, aktiva redskap eller både passiva och aktiva redskap. Knappt hälften (49 %, n=129) fiskar med passiva redskap, 28 % (n=74) fiskar med aktiva redskap, och 22 % (n=58) använder både passiva och aktiva redskap i sin fiskeverksamhet.

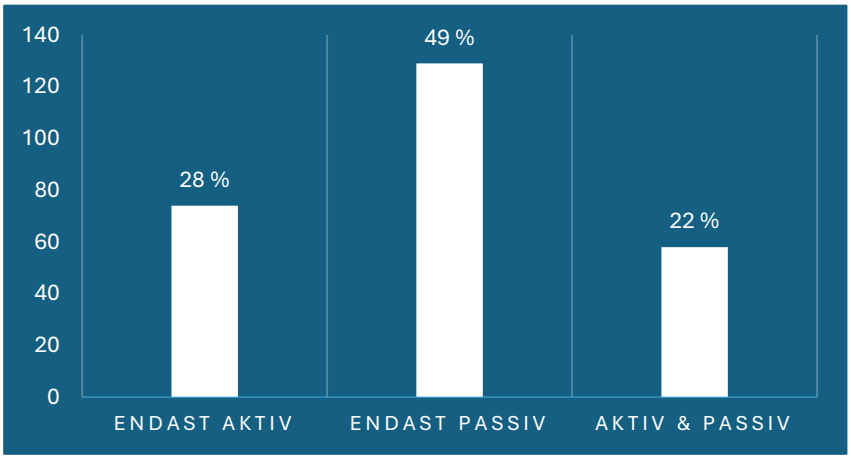

Figur 3. Den totala fördelningen av redskapsanvändning.

För att fördjupa oss i denna fråga tittade vi på bruk av redskap i samband med fiskeplats. Då såg vi att de fartyg som fiskar på andra platser (till exempel Nordsjön) endast använder sig av aktiva redskap. Detta stämmer överens med studiens förväntningar då yrkesfiskare som fiskar på andra platser har större fartyg och ingår i storskaliga kedjor. Det uppmärksammas också av Figur 4 nedan att andelen yrkesfiskare som använder både aktiva och passiva redskap är betydligt större i Bottenhavet & Bottenviken än på de andra havsplatserna. Detta kan handla om förändringar i strömmingbeståndet som kustfiskare länge har vittnat om.

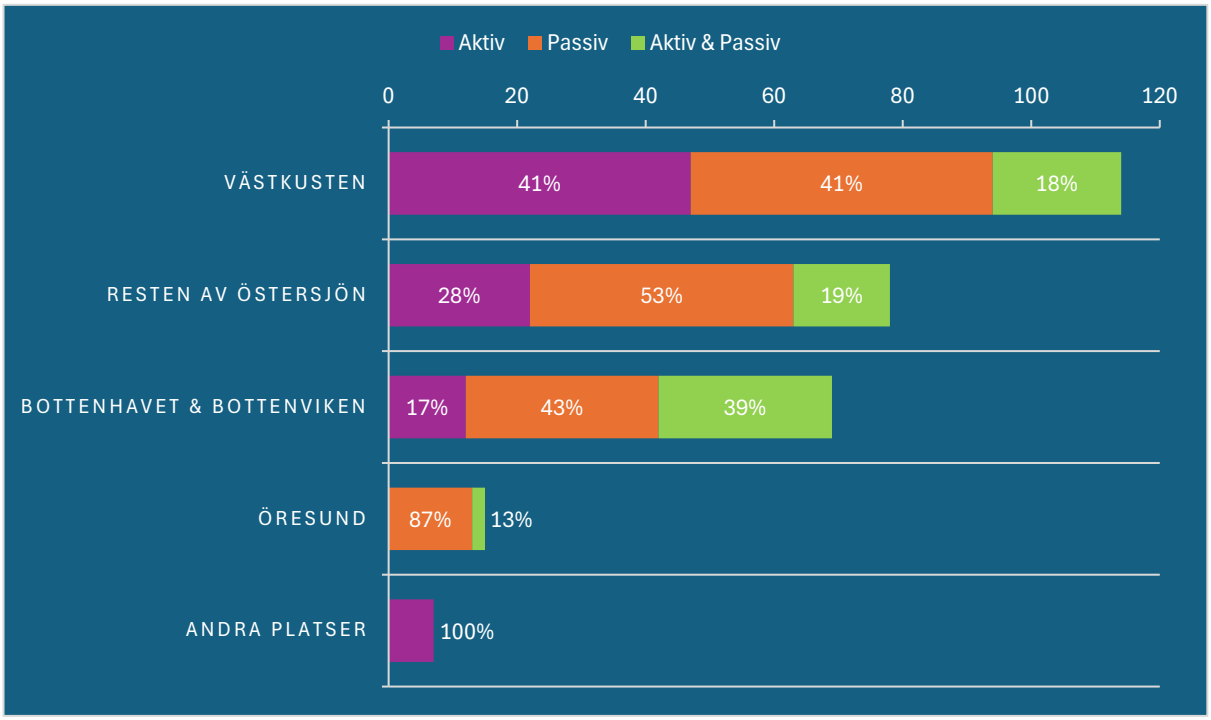

Figur 4. Hur spridningen av olika redskap fördelas på olika fiskeplatser. Den horisontella axeln visar totala antal svar per fiskeplats, och procentdelarnainom staplarna representerar spridningen per fiskeplats.

MÅLARTER

Vi frågade yrkesfiskare vilka arter de fiskar. 261 av våra 271 respondenter (96 %) svarade på denna öppna fråga. 81 % (n=207) baserar sin fiskeverksamhet på flera arter, medan 19 % (n=48) fiskar en målart. Av de som endast fiskar en målart, är de vanligaste arterna ål (37 %, n=18) och havskräfta (33 %, n=16). De mest fiskade arterna bland respondenterna var sill inklusive strömming (n=94), havskräfta (n=75), abborre (n=72), sik (n=68) och hummer (n=61). Den totala fördelningen redovisas i stapeldiagrammet som finns i Bilaga B. Observera att sill och strömming redovisas separat i diagrammet.

DELTAGANDE I BLÅ VÄRDEKEDJOR

270 av 271 respondenter berättade om de bedriver verksamheter som bidrar till det som ofta kallas för blå värdekedjor (såsom Andersson m.fl., 2024): t.ex. förädling av egna fångster, direkt försäljning till restaurang, och/eller verksamheter relaterade till fisketurism. 114 fiskelicensinnehavare, eller 42 % av alla besvarande, förädlade egna fångster, sålde fångsten direkt till restaurang, drev fiskrestaurang eller krog, erbjöd fisk- eller båtsafari och/eller drev B&B, hotell eller liknande verksamheter. Av dessa 114 fiskelicensinnehavare sysslade 31 % (n=35) med flera av dessa verksamheter samtidigt. Figur 5 visar fördelningen av vad fiskelicensinnehavare gör i dessa blå värdekedjor.

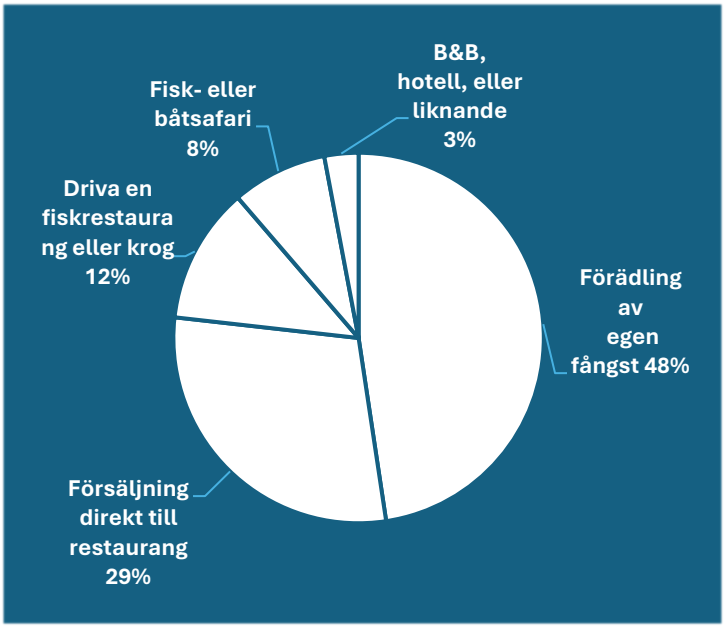

Figur 5. Fördelning av de 114 fiskelicensinnehavare som svarade att de bedrev verksamhet i anknytning till fisket.

Not: Vi ställde en fråga om hur många fiskelicensinnehavare som säljer fisk eller skaldjur direkt till konsumenten, där vi menade från egen båt, brygga, butik eller liknande. Det visade sig att frågan var otydligt formulerad, vilket gjorde att svaren på denna punkt inte var användbara.

Med tanke på att de myndigheter som ansvarar för fisket samt för fisk- och skaldjursnäringen inom den kommersiella sektorn strävar efter att yrkesfiskare ska bedriva dessa typer av fiskerelaterade verksamheter (t.ex. Havs- och vattenmyndigheten och Jordbruksverket, 2021) och dessutom har ett behov av mer kunskap om dem (Andersson m.fl., 2024), undersökte vi fiskeplatserna för de yrkesfiskare som är verksamma inom dessa områden. Som figur 6 visar bedriver yrkesfiskare längs hela Sveriges kust verksamheter som ingår i lokala och regionala blå

värdekedjor. Relativt sett deltar dock betydligt fler Östersjöfiskare i dessa verksamheter, speciellt då det gäller förädling av egen fångst.

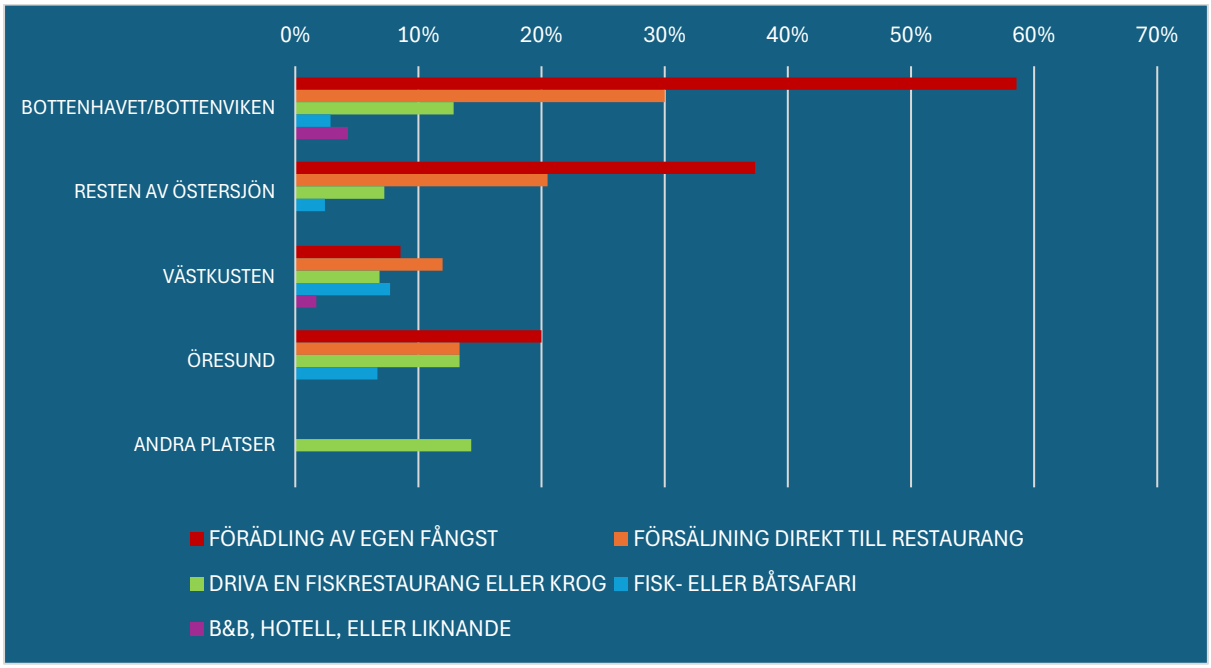

Figur 6. Fördelning av de 114 fiskelicensinnehavare som svarade att de bedrev verksamhet i anknytning till fisket per fiskeplats. Datan presenteras proportionellt: t.ex. visar den att av alla de svarat att de fiskar i Bottenhavet/Bottenviken är det 30% som säljer direkt till restaurang.

YRKESFISKARE SOM HAR EN BIDRAGANDE SYSSELSÄTTNING

255 fiskelicensinnehavare (94 % av respondenterna) svarade på frågan om de hade en bidragande sysselsättning, det vill säga ett annat sätt att få en inkomst än fiske eller de fiskerelaterade verksamheter som beskrivs ovan. 64 % (n=163) har ingen annan sysselsättning än fiske, medan 36 % (n=92) har en annan sysselsättning. I andra ord, det finns vissa skillnader mellan vår data och det som har hittats i tidigare undersökningar (Andersson m.fl., 2024; Gokhale m.fl., 2024). Dessa kan handla om vilken grupp som har undersökts, t.ex., alla fiskelicensinnehavare kontra yrkesfiskare verksamma i Östersjön (som i Andersson m.fl., 2024), eller om hur frågan har uttryckts, t.ex., en bidragande sysselsättning kontra en annan inkomstkälla (Gokhale m.fl., 2024).

Bland de 92 som har en bidragande sysselsättning, berättade 85 vad denna sysselsättning var. Svaren redovisas i Bilaga C. Den vanligaste bidragande inkomstkällan var pension (n=25), vilket stämmer överens med det som andra forskare har hittat (Andersson m.fl., 2024). Totalsiffran är högre än antalet svar då vissa fiskare hade ett flertal bidragande sysselsättningar.

DELAKTIGHET I PRODUCENTORGANISATIONER

94 % av respondenterna (256 fiskelicensinnehavare) berättade om sina medlemskap (eller icke-medlemskap) i någon av Sveriges fem officiella producentorganisationer eller andra föreningar relaterade till fisket. 166 respondenter (65 %) tillhör minst en av Sveriges fem erkända producentorganisationer, medan 90 respondenter (35 %) inte är medlemmar i någon officiell producentorganisation kopplad till fiske.

Bland de som tillhör en erkänd producentorganisation (PO) är Sveriges Fiskares Producentorganisation (SFPO) den mest populära, där 34 % (n=86) av besvarande var medlemmar. Tabell 1 redovisar delaktigheten i samtliga PO.

Tabell 1. Andel medlemskap i producentorganisationer.

Producentorganisation	Andel av de som svarade (n=256)
Sveriges Fiskares Producentorganisation (SFPO)	34 % (n=86)
Swedish Pelagic Federation Producentorganisation (SPFPO)	9 % (n=23)
Havs- och Kustfiskarnas Producentorganisation (HKPO)	8 % (n=22)
Producentorganisationen Kustfiskarna Bottenhavet	5 % (n=14)
Norrbottens Kustfiskares Producentorganisation (NKFPO)	4 % (n=10)

20 respondenter (8 %) berättade att de är medlemmar i andra föreningar eller organisationer med koppling till fiske, såsom Sveriges Yrkesfiskares Ekonomiska Förening (SYEF), Svenska Västkustfiskarnas Centralförbund (SVC), och Östergötlands Kustfiskareförbund. Bland de fiskelicensinnehavare som är medlemmar i någon producentorganisation (PO) eller förening, finns det 7 % (n=17) som är medlemmar i flera organisationer.

Med tanke på hur viktig yrkesfiskares delaktighet i PO:na är för Sveriges fiskepolitik och förvaltning, valde vi att titta närmare på denna fråga. Finns det ett samband mellan delaktighet i PO:na och fartygsstorlek? Det visade sig att fiskelicensinnehavare med ett fartyg som är mindre än 12 meter långt är minst sannolika att delta i en erkänd PO. Vi tittade också på om de är medlemmar i Sveriges Yrkesfiskares Ekonomiska Förening (SYEF), som är med i Östersjöns rådgivande organ till EU:s gemensamma fiskepolitik (Baltic Sea Advisory Council). Figur 7 redovisar politisk delaktighet i samband med fiskelicensinnehavares båtstorlek.

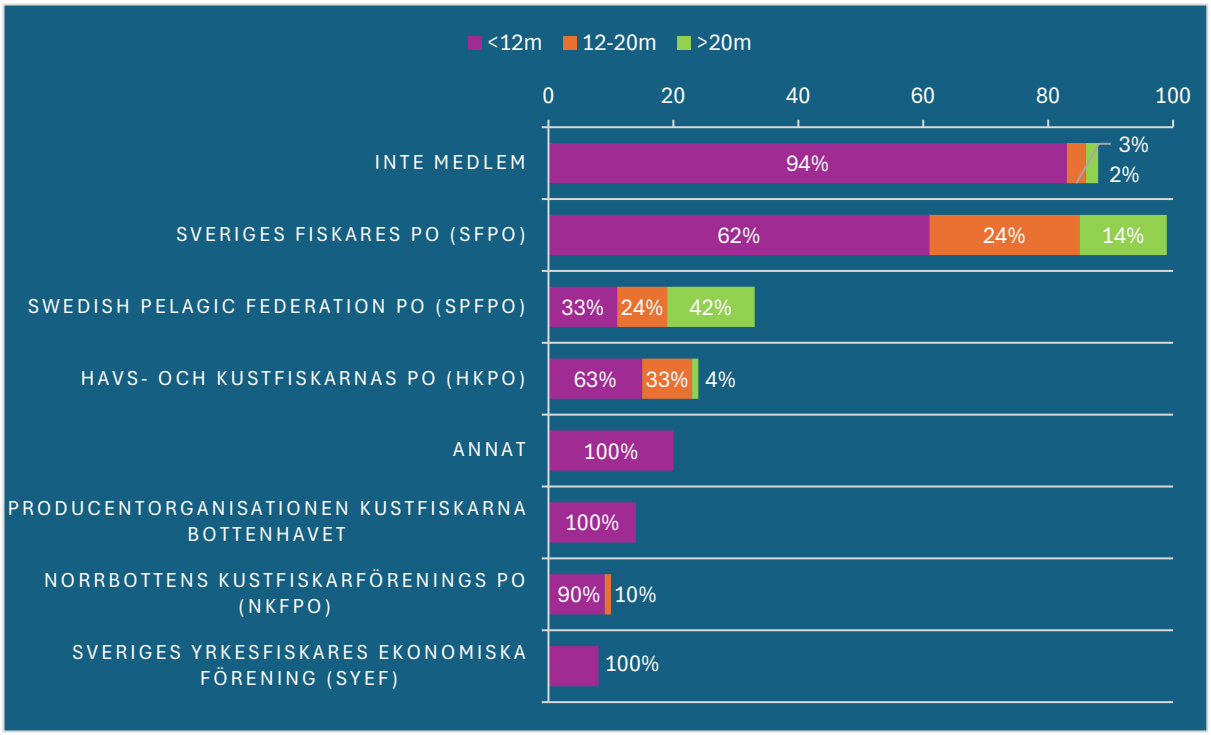

Figur 7. Stapeldiagram som visar båtstorleksfördelning per producentorganisationer. Den horisontella axeln framför antal besvarande som uppgav medlemskap, och procentdelen inom staplarna visar proportion av båtstorlek.

STÖD FÖR ÖVERLÅTBARA FISKERÄTTIGHETER I DET DEMERSALA FISKET

239 fiskelicensinnehavare (88 % av respondenterna) besvarade frågan om de var för eller emot införandet av överlåtbara fiskerättigheter (ITQs) i det demersala fisket. Demersalt fiske avser fiske efter arter som lever nära havsbotten, såsom havskräfta, räka och torsk. 62 % (n=149) stödde införandet av ITQs, medan 38 % (n=90) var emot. Det var också 8 svar som uttryckte att de inte visste vad frågan innebar.

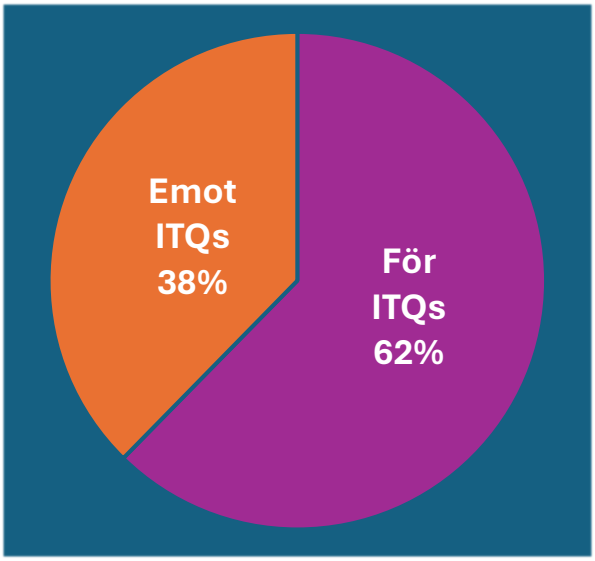

Figur 8. Är man för eller emot ITQs i det demersala fisket?

För att få en djupare bild av vilka som stödjer eller inte stödjer införandet av ITQs i det demersala fisket tittade vi på hur fiskelicensinnehavare på de olika fiskeplatserna svarade på frågan. Här visade det sig att stödet var störst bland yrkesfiskare på västkusten, de som fiskar i egentliga Östersjön samt de som fiskar på ”andra platser”.

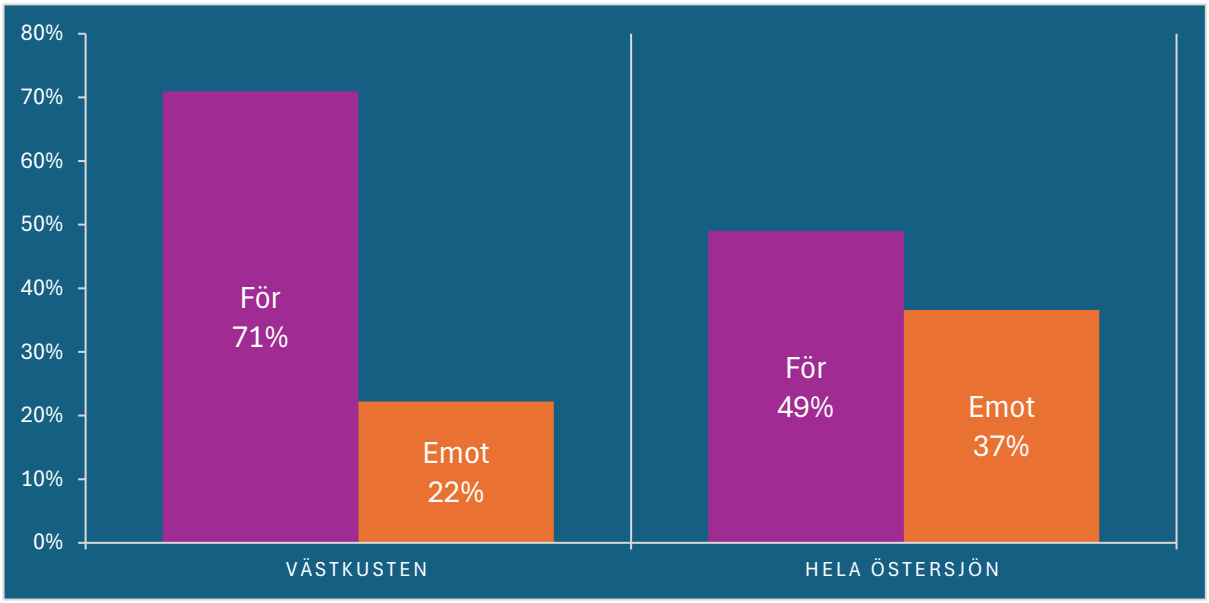

Figur 9. Är man för eller emot ITQs i det demersala fisket? (Västkusten och Östkusten)

Bland yrkesfiskare som bedriver fisket i Bottenviken och Bottenhavet är majoriteten emot införandet av ITQs. Detta kan ha att göra med denna grupps erfarenheter av ITQs i det pelagiska fisket och/eller torskfisket. Bland de som är verksamma i Öresund, där det har funnits ett torskfiske, ser vi också en större andel som är emot införandet av ITQs.

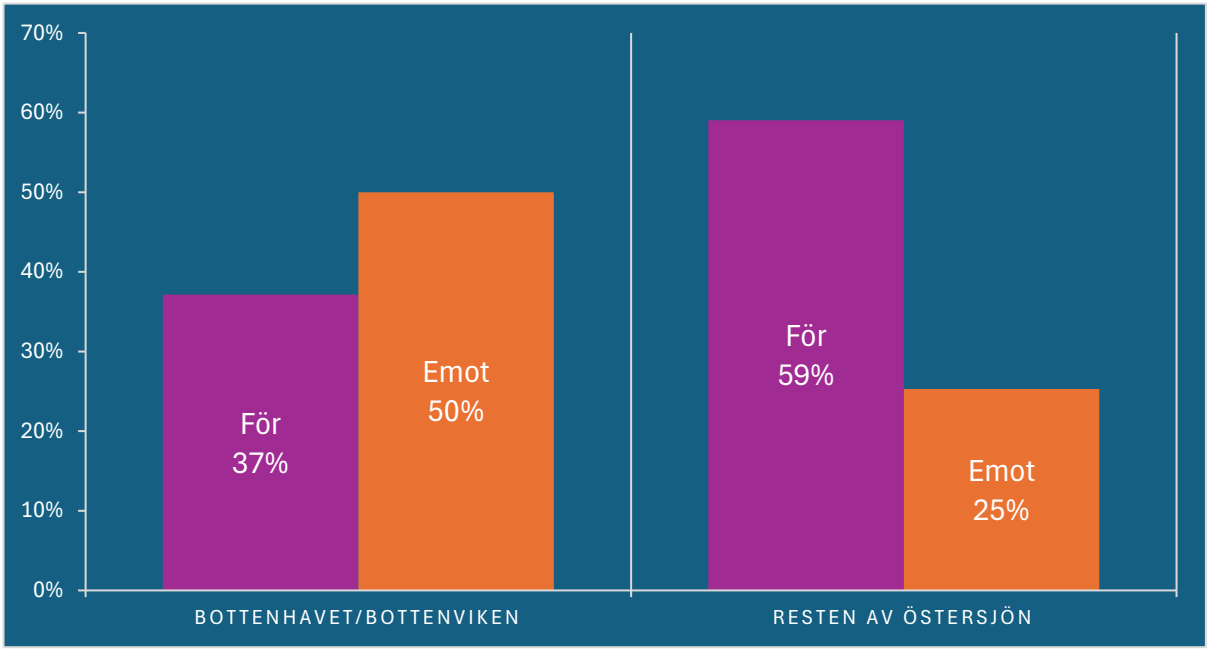

Figur 10. Är man för eller emot ITQs i det demersala fisket? (Östersjön uppdelad)

PERSPEKTIV PÅ FISKE

I denna del redovisar vi fiskelicensinnehavarnas perspektiv på sitt eget fartyg, sina förutsättningar för att bedriva fiske, samt de saker som de anser skulle förbättra fisket. Vi presenterar också svaren på den öppna frågan: "Finns det något annat som du vill berätta för oss?"

TILLFREDSSTÄLLELSE MED FARTYGSSTORLEK

Vi bad yrkesfiskare att betygsätta hur nöjda de var med storlekarna på sina fartyg. Respondenterna fick välja en siffra mellan 1 och 5, där 1 innebar att de var "inte alls nöjda" och 5 motsvarade "mycket nöjda". Få respondenter var "inte alls nöjda" (3 %, n=8) eller "ganska missnöjda" (4 %, n=12) med storleken på sina fartyg. 13 % (n=35) var "varken nöjda eller missnöjda". 25 % (n=66) var "ganska nöjda", och 55 % (n=148) var "mycket nöjda". Resultaten redovisas i Figur 11.

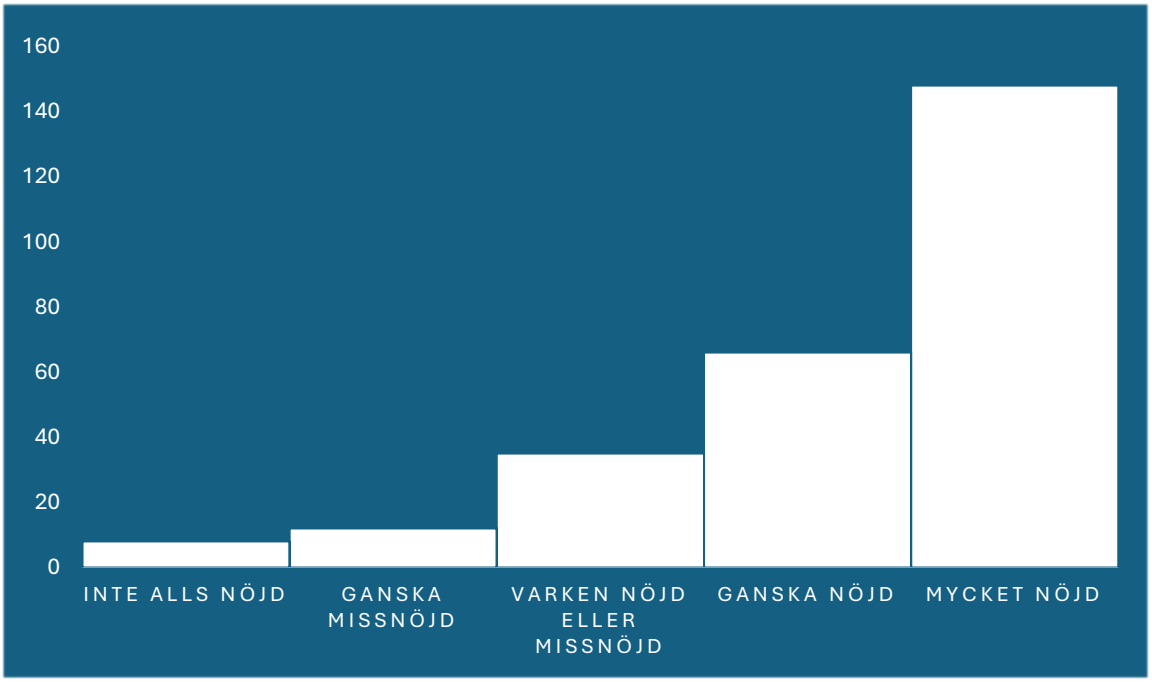

Figur 11. Likertskala stapeldiagram om åsikter på egna fiskebåtar.

Vi undrade om gruppen av yrkesfiskare som bedrev verksamheter inom blå värdekedjor var lika nöjda med fartygsstorlek som de andra fiskelicensinnehavare. Svaret var ja. Den mindre grupp av fiskelicensinnehavare som bedriver fisk eller båtsafari, B&B, hotell eller liknande verkar nöjdare än alla andra grupper. Siffror finnes i figur 12.

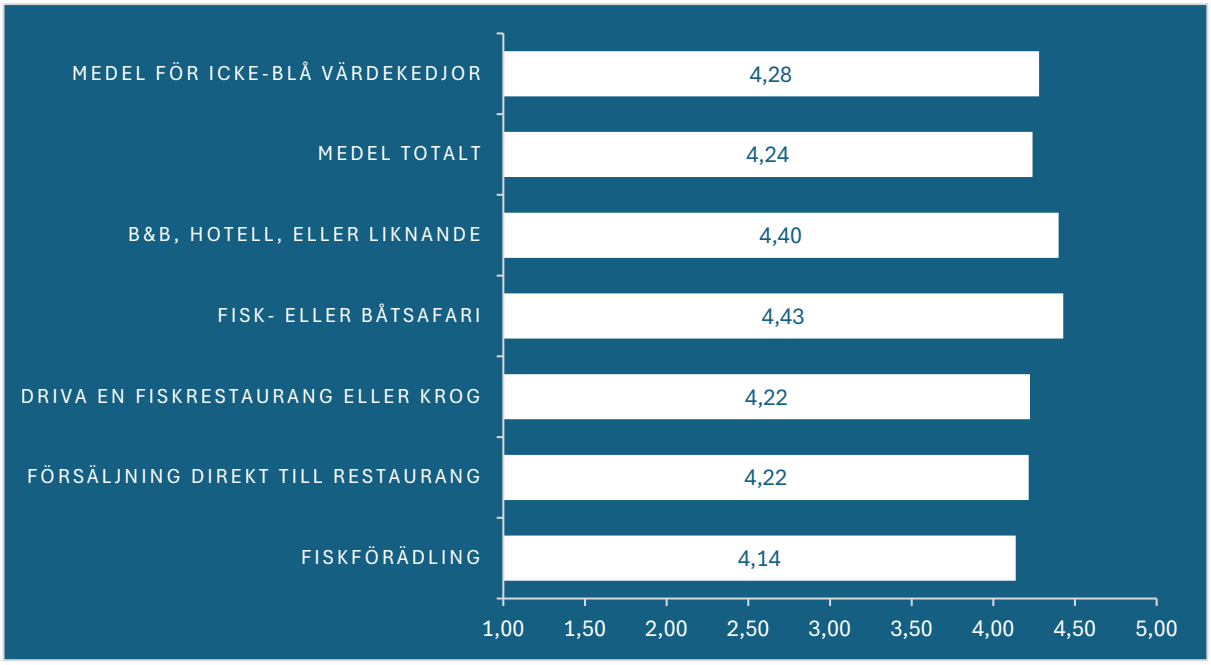

Figur 12. Likertskala stapeldiagram om åsikter på egna fiskebåtar per kategorier inom "verksamheter som berör direktförsäljning av fångster för humankonsumtion och/eller turism i samband med fiske", samt de som inte deltar separat. Alla staplar utom "B&B, hotell, eller liknande" och "Fisk- eller båtsafari" faller inom felmarginalen.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ATT BEDRIVA FISKEVERKSAMHET

265 yrkesfiskare fyllde i en sifferskala för att visa hur de upplever sina förutsättningar för att bedriva sin fiskeverksamhet. 21 % (n=57) angav att de upplever sina förutsättningar som bra (13 %, n=35) eller mycket bra (8 %, n=22). 31 % (n=81) upplever dem som varken bra eller dåliga. 48 % (n=127) upplever sina förutsättningar som dåliga (20 %, n=53) eller mycket dåliga (28 %, n=74).

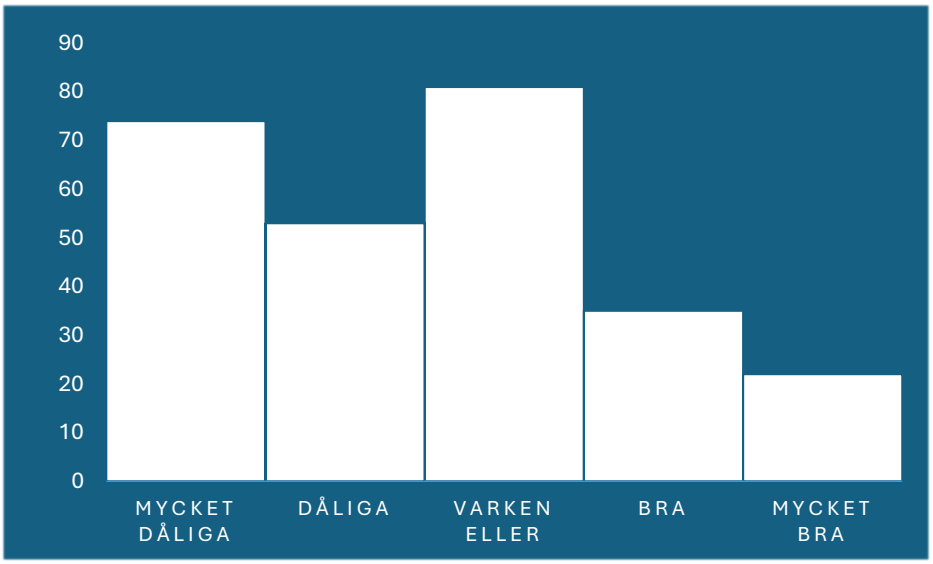

Figur 13. Likertskala stapeldiagram om åsikter på förutsättningar för fiske.

Bland de som svarade på frågan är yrkesfiskare med fartyg över 20 meter i längd snäppet nöjdare med sina förutsättningar (även om de i genomsnitt är missnöjda) Fiskelicensinnehavare med fartyg under 12 meter samt 12–20 meter är missnöjda**.** Ett medelvärde under tre motsvarar missnöje då skalan inte innefattar noll.

Båtstorlek	Sifferskalans medelvärde (1-5)
<12m	2.54
12-20m	2.54
>20m	2.88

Tabell 2. Likertskala om åsikter på förutsättningar för att bedriva fiskeverksamhet per båtstorlekskategori.

TRE SAKER SOM SKULLE FÖRBÄTTRA FISKET

231 fiskelicensinnehavare (85 % av respondenterna) svarade på den öppna frågan om vilka tre saker som skulle förbättra fisket. Totalt fick vi 419 olika förslag. Ett återkommande förslag var att förenkla eller förminska regelverk och lagstiftning, där 106 respondenter (46 %) ansåg att detta skulle förbättra fisket. 22 % (n=50) ansåg att fisket skulle förbättras om säl- och skarvbestånden minskade. 19 % (n=44) föreslog att industrifisket skulle begränsas eller förbjudas. 18 % (n=41) ville att det småskaliga fisket skulle regleras mindre och stödjas mer. 16 % (n=37) ansåg att fisket skulle förbättras om myndigheternas kunskap om och förståelse för fiske, deras kommunikation och tillgänglighet, samt deras samarbetsförmåga med fisket förbättrades.

Figur 14 på nästa sida redovisar de mest framförda förslagen samt procentsatsen av fiskelicensinnehavare som lyfte dem.

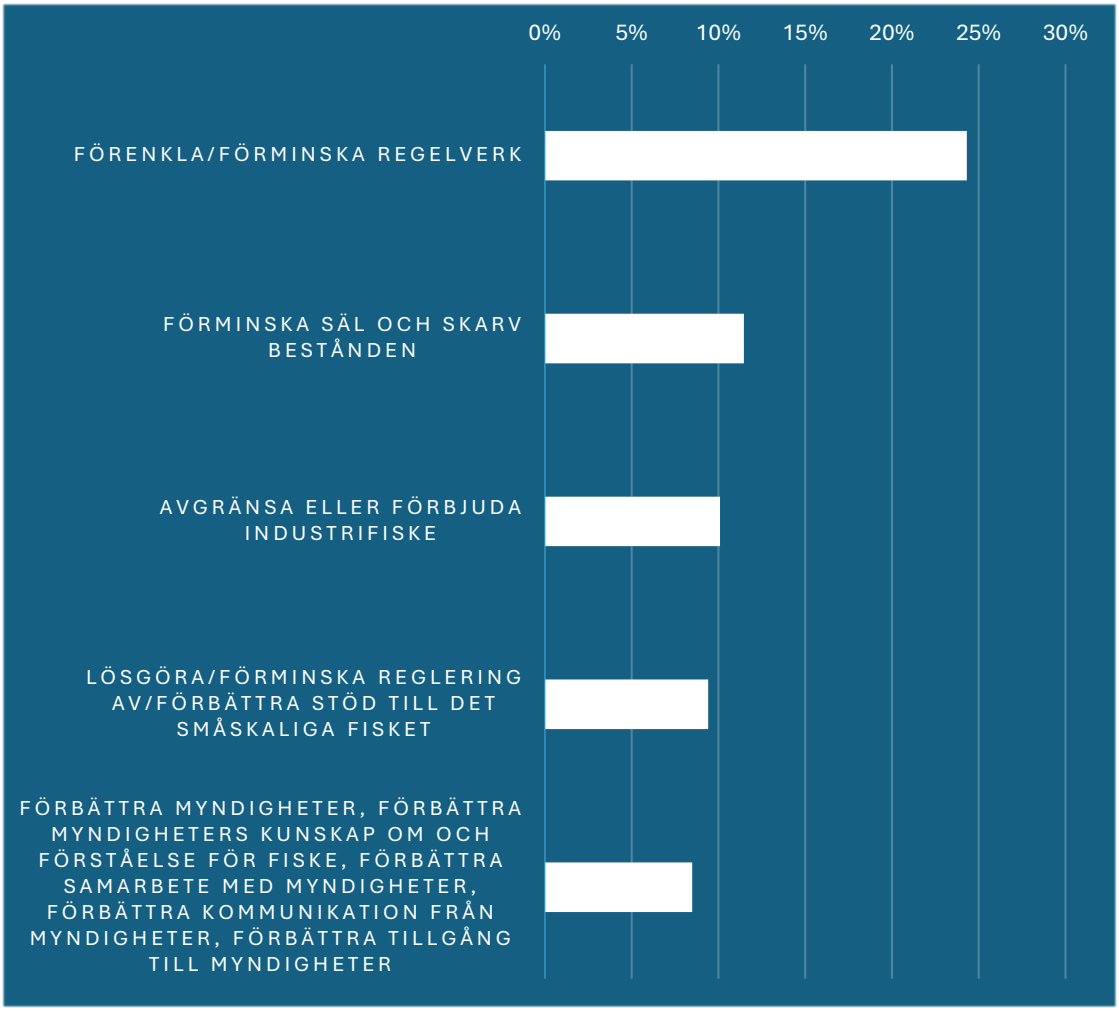

Figur 14. De fem mest nämnda förslagen på förbättringar i procentdel av alla förslag.

Med tanke på att yrkesfiskare i Sverige utgör en heterogen grupp som fiskar olika målarter i varierande miljöer med skilda redskap, valde vi att undersöka hur respondenternas förslag på förbättringar inom fisket relaterade eller inte relaterade till:
a) fiskeplats och
b) val av redskap.

När det gäller fiskeplatser gjorde vi en övergripande uppdelning mellan fiskelicensinnehavare verksamma på västkusten och de som är verksamma på östkusten (det vill säga i Östersjön). Det visade sig att många östkustfiskare betonade vikten av att minska bestånden av säl och skarv samt att begränsa industrifisket. Flera västkustfiskare ansåg däremot att relationen och samarbetet mellan myndigheter och fiskelicensinnehavare behöver förbättras. Dessutom framstod skärpta regler för fritids- och sportfiskare som en viktigare fråga för yrkesfiskare på västkusten än för dem som fiskar i Östersjön. Resultaten redovisas i Figur 15.

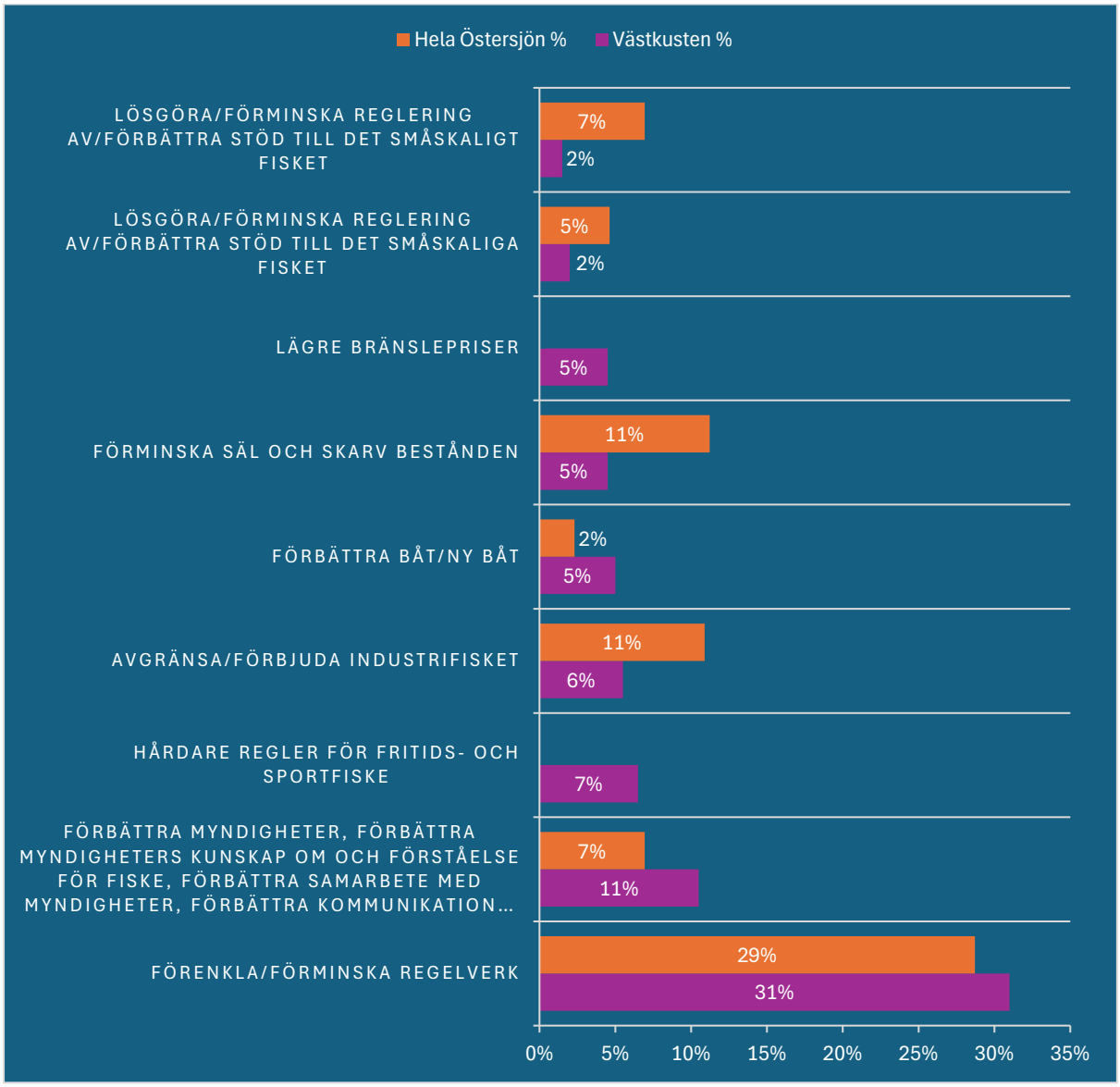

Figur 15. Förslag med 5 % eller mer representation per fiskeplatser Öst och Väst.

Vi tittade också närmare på yrkesfiskare som var verksamma i Östersjön för att se om det finns regionala skillnader i det som skulle förbättra fisket. Fiskelicensinnehavare i Bottenviken och Bottenhavet betonar i högre utsträckning vikten av bättre relationer mellan dem och myndigheterna samt behov av att avgränsa industrifisket. De som är verksamma i egentliga Östersjön upplever säl och skarv som ett större problem än de

som fiskar i Nörra Östersjön. Resultaten redovisas i figur 16.

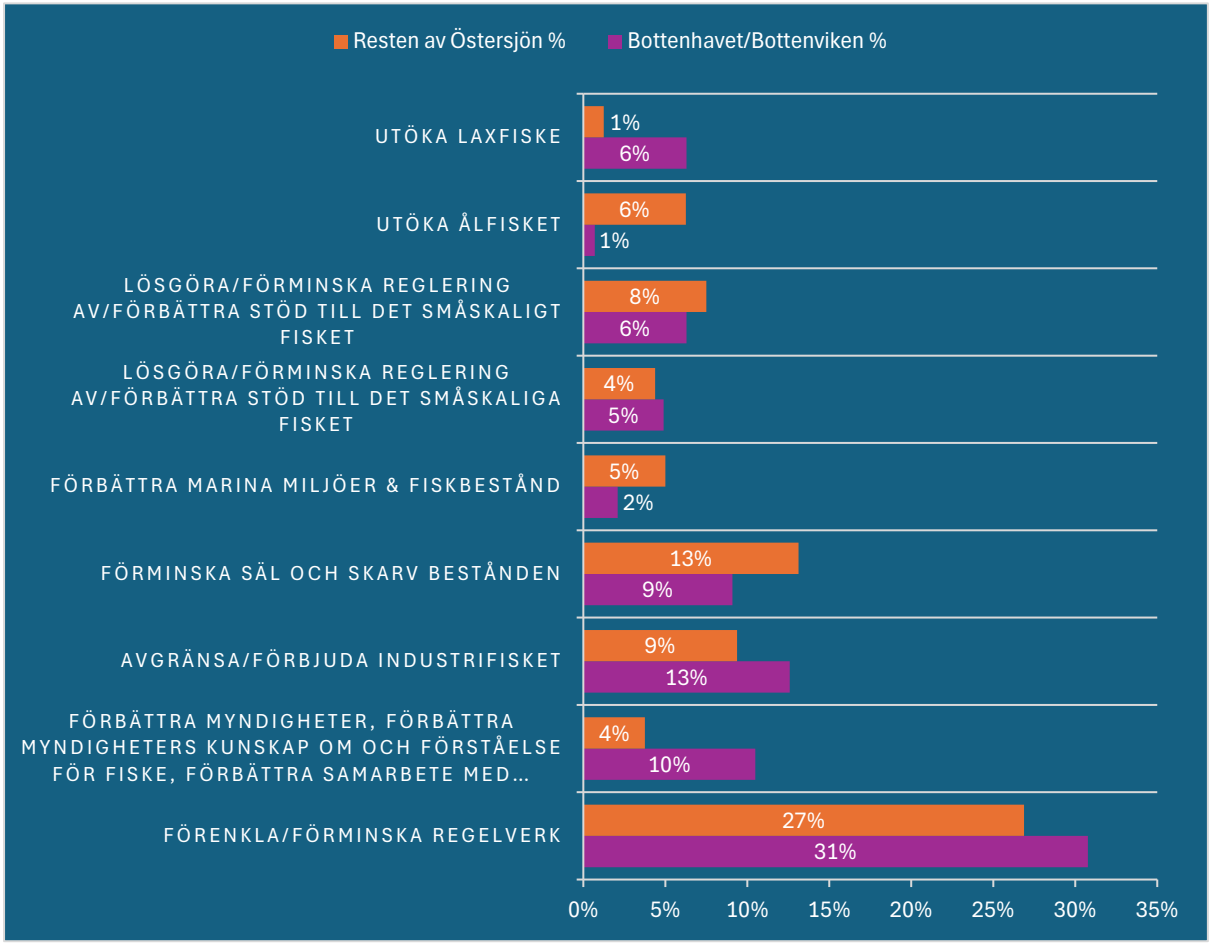

Figur 16. Förslag med 5 % eller mer representation per fiskeplatser Bottenhavet/Bottenviken och resten av Östersjön.

Yrkesfiskares syn på vad som skulle förbättra fisket skiljer sig även beroende på vilket fiskeredskap som används. Bland de som använder endast aktivt redskap är förenkling eller förminskning av regelverk det allra viktigaste området för förbättringar (34 %, n=45). Att förenkla eller minska regelverket är mindre viktigt för dem som använder passiva redskap. Däremot anser denna grupp i högre utsträckning att bestånden av skarv och säl bör minskas och att industrifisket bör begränsas. Det är också yrkesfiskare som använder både passiva och aktiva redskap som i större utsträckning uttrycker en

önskan om att skaffa en ny båt eller förbättra sin befintliga. Resultaten redovisas i Figur 17.

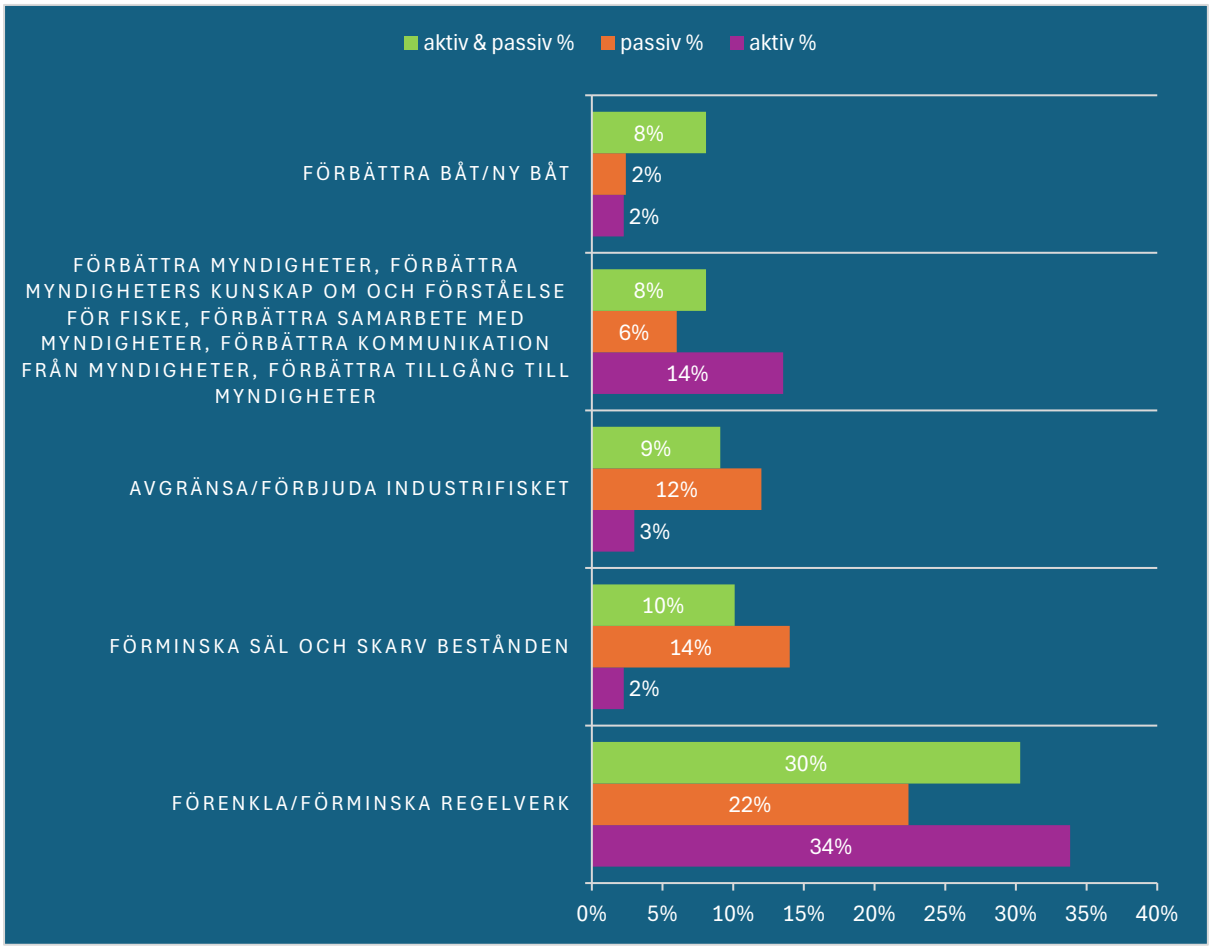

Figur 17. Förslag med 5 % eller mer representation per redskap.

"NÅGOT ANNAT ATT BERÄTTA?"

Enkäten avslutades med en öppen fråga: "Finns det något annat som du vill berätta för oss?" 122 fiskelicensinnehavare, 45 % av respondenterna, valde att svara på denna fråga. Bland dessa bad 11 (9 % av de som svarade) om vidare kontakt för att kunna ge ytterligare information. Bland de kvarstående 111 yrkesfiskarna identifierade 49 % (n=54) Havs- och vattenmyndigheten som ett konkret hinder för fisket. 41 % (n=46) uppgav att yrkesfiskare har en dålig och försämrad arbetsmiljö. 30 % (n=33) ansåg att svenska fiskerier förvaltas dåligt, särskilt när det gäller kvoter, regelverk, avgifter och liknande. 21 % (n=23) menade att småskaliga yrkesfiskare aldrig har fått det stöd som har lovats. Huvudmönstren i svaren redovisas i Tabell 3 på nästa sida.

Tabell 3. Kommentarer som svar till avslutande frågan som procentdel av alla kommentarer.

Kommentar	Procent som lyfte
Havs- och vattenmyndigheten är ett stort problem	49 % (n=54)
Yrkesfiskare har en dålig och försämrande arbetsmiljö	41 % (n=46)
Svenska fiskerier förvaltas dåligt	30 % (n=33)
Småskaligt fiske har aldrig fått det stödet som lovades	20 % (n=23)
Havets tillstånd är dåligt	17 % (n=19)
Industrifisket har privilegierats och tar upp för mycket fisk	15 % (n=17)
Rovdjuren måste förminskas	11 % (n=12)
För mycket okunskap om fisket och yrkesfiskare	7 % (n=8)
Politikerna tar inte sitt ansvar	6 % (n=7)
Forskare är ett problem	5 % (n=6)

FÖRÄNDRINGAR 2019–2024

År 2019 fanns det 835 fiskelicensinnehavare i Sverige. År 2024 hade antalet minskat till 711, vilket innebär en minskning med 15 % mellan 2019 och 2024.

En mindre andel fiskelicensinnehavare valde att svara på enkäten denna gång. År 2019 var svarsfrekvensen 42 % av alla fiskelicensinnehavare, medan den år 2024 var 38 %, vilket motsvarar en minskning med 4 %.

När det gäller antalet yrkesfiskare verksamma i Östersjön och på Västkusten såg vi förändringar under perioden. År 2019 angav 185 fiskelicensinnehavare att de fiskade i Östersjön, Öresund, eller Bottenhavet/Bottenviken. År 2024 är denna siffra nere på 168 vilken motsvarar en negativ förändring på 9 %. Samtidigt har mängden fiskelicensinnehavare på Västkusten ökat med 5 %. Fiskare som befinner sig på andra platser än inom Sverige har mer än fördubblats sedan 2019. En strukturell förändring som kan ha att göra med skillnader i hur frågan formulerats är att de fiskare som uppgav att de fiskade på mer än två platser i 2019 har mer än halverats i 2024, från 52 till 20.

Tabell 4. Jämförelse fiskeplatsfördelning mellan 2019–2024.

Fiskeplats	2019	2024	Förändring
Östersjön, Öresund, Bottenhavet/viken	n=185	n=168	-9 %
Västkusten	n=111	n=117	+5 %
Annat	n=3	n=7	+133 %
2+ områden	n=52	n=20	-62 %

Under perioden noterades ett antal förändringar i yrkesfiskares val av fiskeredskap. Flera fiskelicensinnehavare valde att bedriva fiskeverksamhet med både passiva och aktiva redskap. Procentandelen av fiskekåren som valde att använda båda typerna av redskap ökade med 9 %. Tabellen nedan redovisar förändringarna i användningen av fiskeredskap.

Tabell 5. Jämförelse bruk av fiskeredskap mellan 2019–2024.

2019	2024	Förändring
Aktiv: 32 % (n=112)	Aktiv 28 % (n=73)	-4 %
Passiv: 53 % (n=187)	Passiv 49 % (n=127)	-1 %
Aktiv & passiv: 13 % (n=44)	Aktiv & passiv 22 % (n=58)	+9 %

En viktig fråga i undersökningen handlade om hur yrkesfiskare upplevde sina förutsättningar för att bedriva yrket. Hade dessa förutsättningar förbättrats eller försämrats sedan 2019? År 2019 frågade vi yrkesfiskare om de övervägde att sluta fiska eller nyligen slutat fiska. 67 % av respondenterna svarade att de övervägde att sluta eller redan hade slutat. Vi tolkade detta som ett tecken på att majoriteten av fiskekåren inte upplevde förutsättningarna för att bedriva fiskeverksamhet som tillfredsställande. År 2024 försökte vi fånga yrkesfiskarnas upplevelser av förutsättningarna för fiskeverksamheten med en Likert-skala. Procentandelen som ansåg att förutsättningarna var dåliga eller mycket dåliga var 48 %. Antalet yrkesfiskare fiskare som upplevde att förutsättningarna är dåliga idag är lägre än antalet yrkesfiskare som övervägde sluta-, eller hade slutat i 2019. Detta kan bero på att de yrkesfiskare som sa att de övervägde sluta i 2019 har utgått från fiskekåren. Det är alarmerande att ungefär hälften av fiskelicensinnehavarna fortfarande anser att de har dåliga förutsättningar.

Delaktigheten i erkända producentorganisationer (PO) var en annan fråga som vi ville följa. Under perioden hade Sveriges fem erkända PO förändrats. En PO som var med 2019 (PO Gävlefisk) upphörde, och en ny, Kustfiskarna Bottenhavet, tillkom. Detta gör att data från 2019 och 2024 inte är 100 % jämförbara, särskilt när det gäller att jämföra delaktighet i specifika PO:na.

När det gäller politisk delaktighet i stort såg vi en positiv utveckling: en större andel av fiskelicensinnehavarna valde att vara medlem i minst en av Sveriges fem producentorganisationer. År 2019 berättade en majoritet av respondenterna, 51 %, att de avstod från medlemskap i en erkänd producentorganisation. År 2024 var det 35 % (n=90) som valde att avstå. Eftersom PO:na ska vara den nyckelinstitution som

representerar yrkesfiskarnas synpunkter, behov och önskemål i förvaltningen, är denna trend mycket positiv för Sveriges demokratiska målsättningar.

En sista fråga där vi valde att jämföra förändringar över tid handlade om yrkesfiskarnas perspektiv på problem och förbättringsområden. Respondenterna år 2019 identifierade följande som fiskets viktigaste frågor: antalet rovdjur (säl och skarv), bekymmersamma relationer fisket och Havs- och vattenmyndigheten emellan, och för komplicerade regelverk. Även behovet att rekrytera yngre yrkesfiskare var högt rangordnat i 2019. År 2024 betonade fiskelicensinnehavare vikten av att förenkla och förminska regelverk i en högre utsträckning. 46 % av respondenterna (n=106) identifierade förenkling och förminskning av regelverk och lagstiftning som den viktigaste åtgärden som bör vidtas. Betydligt färre yrkesfiskare lyfte säl och skarv som ett nyckelproblem år 2024. Beträffande Havs- och vattenmyndigheten fortsätter en mycket stor andel av fiskelicensinnehavare tro att stora förbättringar behövs. Som svar till vår sista öppna fråga, "Finns det något annat som du vill berätta för oss?", identifierade 49 % av respondenterna Havs- och vattenmyndigheten som ett konkret hinder för svenskt fiske.

KORTA REFLEKTIONER KRING RESULTATEN

Sveriges yrkesfiskare bedriver ett historierikt yrke som är en viktig källa till landsbygdsamhällen, näringslivet och samhällsberedskapen. Under en längre period har antalet yrkesfiskare minskat, vilket även återspeglas i denna undersökning. För att bevara yrket, som de flesta svenskar vill, är det viktigt att förstå de utmaningar som yrkesfiskare står inför och vidta åtgärder för att förbättra förutsättningarna för yrket. Denna enkätundersökning belyser svenska yrkesfiskares situation, perspektiv och upplevelser, vilket är avgörande för processer och beslut som rör fisket. Som vi nämnde i vår första rapport (Gillette m.fl., 2020), kan och bör mer göras för att ge fiskarnas röster en tydligare plats. Longitudinella data om fiskelicensinnehavares situationer och perspektiv som presenteras här ger värdefull information om förändringar över tid i yrkesfiskarnas förutsättningar att bedriva verksamheter som är viktiga för det svenska samhället.

Det svenska samhället står inför stora osäkerheter idag, bland annat kriget i Ukraina och snabba klimatförändringar. Dessa utmaningar tyder på att vi måste minska vårt beroende av global handel och stärka vår självförsörjningsgrad, särskilt inom matproduktion och kortare livsmedelskedjor. Här spelar fiskenäringen en viktig roll: inte minst kustfisket, som levererar fisk och skaldjur till svenska hamnar. Det är en stor

andel fiskelicensinnehavare, 42 % av alla respondenter, som bidrar till lokal och regional matproduktion, försäljning, och blå värdekedjor. De förädlar egna fångster, säljer fångsten lokalt, och bedriver verksamheter som diversifierar näringslivet och förhöjer Sveriges självförsörjningsgrad. Dessa yrkesfiskare ”bidrar till samhällsutveckling i landets alla delar” genom ”lokal avsättning och förädling” och ”kortare livsmedelskedjor” som det står i den nationella strategin för fiske och vattenbruk 2021–2026 (Havs- och vattenmyndigheten och Jordbruksverket 2021, s.28). Myndigheterna har sagt att de ska förenkla regelverk och skapa förutsättningar för ett starkt lokalt kust- och insjöfiske, men enkäten visar att de flesta upplever att detta arbete inte har genomförts (ibid.). Liknande resultat har även kommit fram i andra undersökningar av yrkesfiskare längs Östersjön som deltar i blå värdekedjor (Andersson m.fl., 2024).

Ett centralt resultat i 2024 års undersökning är att 48 % av alla fiskelicensinnehavare upplever sina förutsättningar för att bedriva fiske som dåliga eller mycket dåliga. Detta missnöje är utbrett och särskilt vanligt bland kustfiskare. Samtidigt är det just dessa yrkesfiskare som behövs för att stärka lokal matproduktion och förkorta livsmedelskedjor, eftersom de landar i svenska hamnar och levererar sjömat direkt till svenska tallrikar. Som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har påpekat: "En osäker värld kräver beredskap" (2024, s. 5). För att minska vårt beroende av "sårbara kedjor" (MSB & Livsmedelsverket, 2022) måste vi säkerställa att våra yrkesfiskare har de bästa möjliga förutsättningarna för att säkerställa livsmedelsförsörjning för det svenska folket.

Ett sista resultat som vi vill lyfta fram handlar om fiskelicensinnehavarnas syn på införandet av överlåtbara fiskerättigheter (ITQs) i det demersala fisket, det vill säga fisket efter arter som lever nära havsbotten, såsom havskräfta, räka, och torsk. En majoritet av respondenterna, 62 %, tror att det vore bra att införa ITQs i det demersala fisket, samtidigt som enkätens resultat visar tydliga regionala skillnader i yrkesfiskares perspektiv. Noterbart i detta sammanhang är att en majoritet av de yrkesfiskare som är verksamma i Bottenhavet och Bottenviken stödjer inte förslaget att införa ITQs i det demersala fisket. Det är just dessa yrkesfiskare som har upplevt problem med hur kvoter fördelas i det pelagiska fisket, där det idag redan finns ITQs (se också Andersson m.fl., 2024). Det är klart att införandet av ITQs skulle vara fördelaktig för individuella yrkesfiskares ekonomi under en närmare tidshorizont. Frågan dock är om införandet av ITQs skulle påverka Sveriges livsmedelsförsörjning. Sedan införandet av ITQs i det pelagiska fisket 2009 har vi sett att de flesta yrkesfiskare som äger överlåtbara fiskerättigheter är storskaliga och bedriver industrifiske. Dessa yrkesfiskare landar i

utrikeshamnar och deras fångster används till fiskolja och fiskmjöl i internationella industriella kedjor. Det är värt att fundera på om denna utveckling verkligen gynnar det svenska samhället, särskilt i de ”oroliga tider” som kräver ökad beredskap, bättre planering och en mer diversifierad svensk livsmedelsproduktion.

Källhänvisning

Andersson, S., Lidberg, J., Stage, J. & Waldo, S. (2024). Ekonomin i Det Småskaliga Östersjöfisket. *AgriFood-Rapport 4*. Lund: Sveriges lantbruksuniversitet, Agrifood Economics Centre. https://agrifood.se/publication.aspx?fKeyID=2188.

Bryman, A. (2018) *Samhällsvetenskapliga metoder* (B. Nilsson, Översättning; 3 uppl.). Liber. (Originalutgåvan publicerad 2008).

Gillette, M., Arias Schreiber, M., Tschernij, V., Lundin, M., & Siegrist, N. (2020). *Hur mår den svenska yrkesfiskaren? En enkätundersökning om fiskelicensinnehavare, 2019* (pp. 1–29). Göteborgs universitet.

Gokhale, S., Blomquist, J., Lindegren, M., Richter, A., & Waldo, S. (2024). The Role of Non-fishing and Partner Incomes in Managing Fishers' Economic Risk. *Marine Resource Economics, 39*(4), 285–305. https://doi.org/10.1086/731762

Havs- och vatten myndigheten, & Jordbruksverket. (2021, May 31). *Strategi för svenskt fiske och vattenbruk 2021–2026 – friska ekosystem och hållbart nyttjande*. Havs- och vatten myndigheten & Jordbruksverket. https://www2.jordbruksverket.se/download/18.3258773a179c55014dd4490d/1622622162262/ovr598.pdf

MSB. (2024). *Om krisen eller kriget kommer*. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. https://rib.msb.se/filer/pdf/30828.pdf

MSB, & Livsmedelsverket. (2022). *Vår beredskap för matbrist*. Livsmedelsverket. https://www.msb.se/sv/publikationer/var-beredskap-for-matbrist/

Bilaga A. Enkäten.

Hej, vi är samhällsvetare som vill ta fram kunskap om fiske i Sveriges landsbygdsutveckling. Vi hoppas du kan svara på följande frågor. Ett portobetalt kuvert som kan användas för att skicka tillbaka enkäten till oss bifogas. Enkäten är anonym och tar endast 5 minuter. Vill du alternativt ta enkäten elektroniskt kan ni besöka länken:
https://forms.office.com/e/7NpRmqLAJV

1. Var fiskar du? Ringa in alla som gäller:
    a. Bottenhavet/Bottenviken
    b. Resten av Östersjön
    c. Västkusten
    d. Öresund
    e. Inländska sjöar och vattendrag
    f. Andra platser (berätta gärna):
    _____

2. Hur stor är din fiskebåt? Om du har flera båtar, ringa in alla storlekar som gäller:
    a. Mindre än 12m
    b. 12-20m
    c. Större än 20m

3. Är du nöjd med din båts storlek? Ringa in den siffra på skalan nedan som motsvarar din åsikt, där 1 betyder inte alls nöjd och 5 betyder mycket nöjd:

Inte alls nöjd				Mycket nöjd
1	2	3	4	5

Om du inte är nöjd, varför inte?

_____

_____

4. Vilken typ av redskap använder du? Ringa in ett svar:

a. Aktiv
b. Passiv
c. Aktiv och passiv

5. Vilken/vilka arter fiskar du? Berätta gärna:
   _____

6. Håller du på med någon/några av följande i din fiskeverksamhet? Ringa in alla som gäller:

   a. Fiskförädling
   b. Försäljning direkt till konsument
   c. Försäljning direkt till restaurang
   d. Driva en fiskrestaurang eller krog
   e. Fisk- eller båtsafari
   f. B&B, hotell, eller liknande

7. Hur upplever du dina förutsättningar för att bedriva din verksamhet? Ringa in den siffra på skalan nedan som motsvarar din åsikt, där 1 betyder mycket dåligt och 5 betyder mycket bra:

Mycket dåligt				Mycket bra
1	2	3	4	5

8. Har du en bidragande sysselsättning? Ringa in ett svar:

   a. Ja - berätta gärna vad den är: _____
   b. Nej

9. Om du skulle kunna välja tre saker att förändra som skulle förbättra ditt fiske, vad skulle du välja? Detta kan vara allt från lagstiftning till fiskebåt, med mera.

_____

_____

_____

10. Är du medlem i någon av följande producentorganisationer?

    a. Sveriges fiskares PO (SFPO)
    b. Swedish Pelagic Federation PO (SPFPO)
    c. Havs- och kustfiskarnas PO (HKPO)
    d. Producentorganisationen Kustfiskarna Bottenhavet
    e. Norrbottens kustfiskareförenings PO (NKFPO)
    f. Sveriges Yrkesfiskares Ekonomiska Förening (SYEF)
    g. Annat (ange namn):
       _____
    h. Jag är inte medlem i en producentorganisation

11. Nu kommer överlåtbara fiskerättigheter att införas i det demersala fisket. Är du för eller emot? Ringa in:
    a. För. Jag stödjer det
    b. Emot. Jag är emot det.

12. Finns det något annat du vill berätta för oss?

    _____

    _____

Stort tack för ditt deltagande! Dina svar behandlas helt anonymt. Om du kan tänka dig att prata med oss mer via telefon, online, eller på plats, ange gärna ditt namn och kontaktinformation nedan:

_____

Bilaga B. Mängden gånger en fisk nämnts av yrkesfiskare som målart.

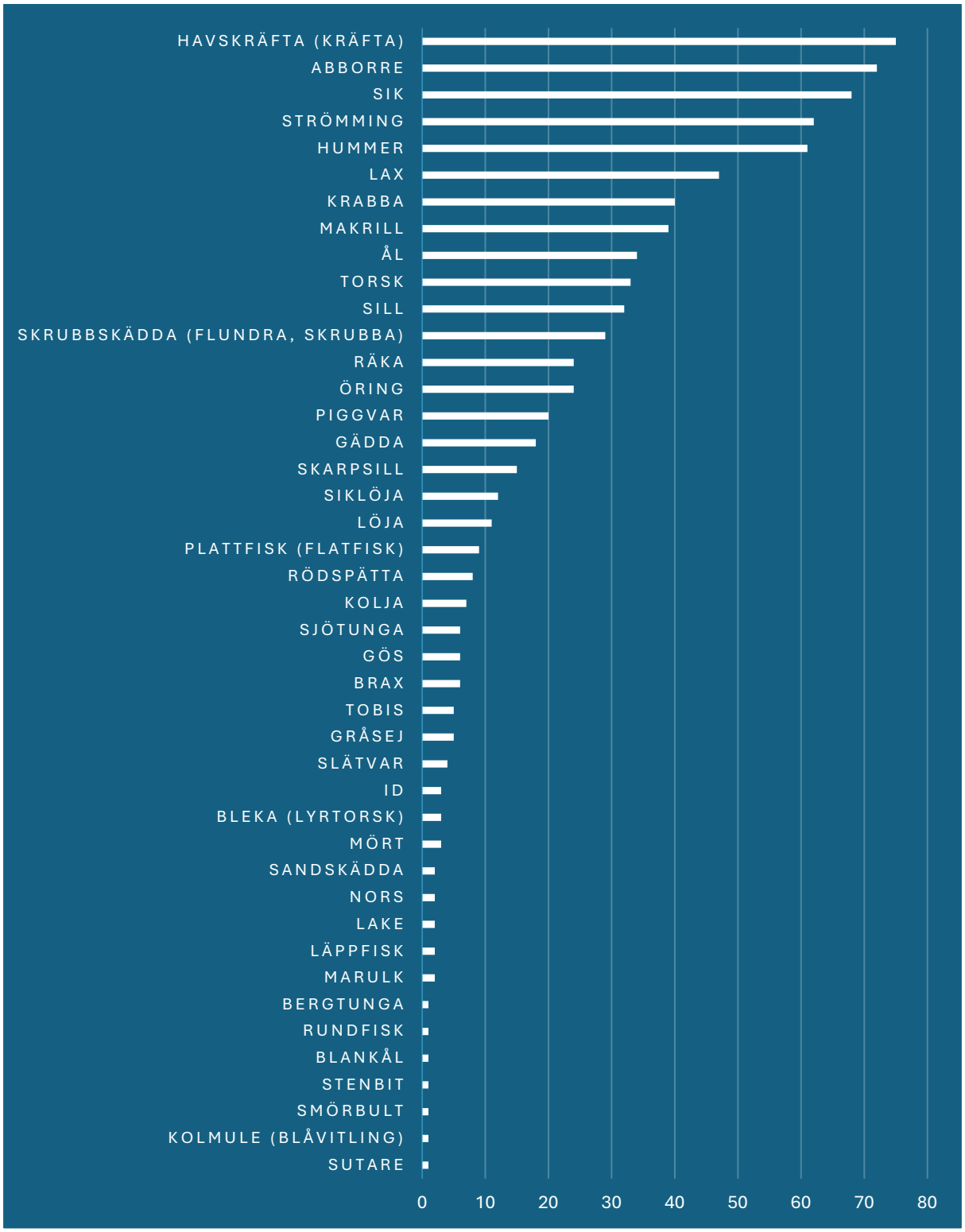

Bilaga C. Bidragande sysselsättningar bland fiskelicensinnehavare.

Arbetskategori	Frekvens
Jordbruk	4
Pension	25
Hantverk	2
Snickare	4
Övrig Turism	4
Färja	1
Skeppsmäkleri	1
Sjökapten	1
Fabriksarbetare	2
Konsult	1
Maskinförare	1
Fiskefastighet	3
Fiskeforskning	1
Byggarbete	1
Plåtslagare	1
Logistiker	1
Isbrytning	2
Hotell	1
Lärare	1
Naturvård	4
Camping	1
Dykskötare	1
Hamnkapten	1
Skogsbruk	8
Vårdare	2
Livsmedelsproduktion	2
Snöskottning	3
Restaurang	5
Fastigheter	2
Postbåt	1
Lastbilschaufför	3
Lotsbåt	1
Övrigt ospecifierat arbete	4

Bilaga D. Förändring på antal FLI per län i Sverige mellan 2019 och 2024

Län	2019	2024	Förändring (%)
Blekinge län	73	39	-47 %
Gävleborgs län	32	29	-9 %
Gotlands län	19	14	-26 %
Hallands län	57	54	-5 %
Jönköpings län	1	2	+100 %
Kalmar län	68	51	-25 %
Norrbottens län	74	73	-1 %
Östergötlands län	20	12	-40 %
Skåne län	95	66	-31 %
Södermanlands län	8	7	-13 %
Stockholms län	26	18	-31 %
Uppsala län	20	17	-15 %
Västerbottens län	23	22	-4 %
Västernorrlands län	19	19	Ingen förändring
Västra Götalands län	299	288	-4 %
Totalt	**835**	**711**	-15 %

Bilaga E. Abstrakt på svenska.

Denna rapport presenterar resultaten från en nationell enkätundersökning som skickades via post till samtliga innehavare av svenska kommersiella fiskelicenser året 2024. Rapporten är en femårsuppföljning av en liknande undersökning som genomfördes 2019. Grundläggande data samlades in om yrkesfiskarnas fiskeplatser, fartyg, redskap, målarter och deras deltagande i officiellt erkända producentorganisationer – sättet yrkesfiskare deltar i det demokratiska beslutsfattandet inom Sveriges och EUs-gemensamma fiskeriförvaltning. Ett nytillskott i 2024 års undersökning var insamlingen av data om yrkesfiskarnas engagemang i lokala och regionala blå värdekedjor genom aktiviteter såsom förädling av egna fångster, direktförsäljning till restauranger, och turism. Enkäten inhämtade även information om licensinnehavarnas uppfattningar om förutsättningar för utövandet av sitt yrke samt var det finns förbättringspotential. Rapporten presenterar de huvudsakliga mönstren bland respondenterna och identifierar förändringar och kontinuiteter sedan 2019. Undersökningen från 2024 innebär en utveckling och förbättring av 2019 års version och utgör ett ramverk för framtida studier inom området.

Bilaga F. Abstrakt på engelska/English-language abstract.

This report presents the results of a national survey sent by post to all holders of a Swedish commercial fishing license in 2024. It is a five-year follow-up to a similar survey conducted during 2019. Basic data about commercial fishers' fishing places, vessels, gear, target species, and participation in officially-recognised producer organisations – the channels through which commercial fishers are part of democratic decision-making in Swedish and EU fisheries management – were collected. New to the 2024 survey were data about commercial fishers' participation in local and regional blue value chains through activities such as fish processing, direct sales to restaurants, and tourism. Fishing license holders' perceptions of the conditions under which they engage in their profession and areas for improvement were also gathered. The report presents the key patterns from survey respondents and identifies changes and continuities since 2019. This 2024 survey is an improvement over the 2019 survey and provides a framework for future studies conducted within the field.